

Na podlagi prvega odstavka 23. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06 – uradno prečiščeno besedilo, 49/06 – ZMetD, 66/06 – odl. US, 33/07 – ZPNačrt, 57/08 – ZFO-1A, 70/08, 108/09, 108/09 – ZPNačrt-A, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ in 21/18 – ZNOrg) izdaja Vlada Republike Slovenije

UREDBO

O NACIONALNIH ZGORNJIH MEJAH EMISIJ ONESNAŽEVAL ZUNANJEGA ZRAKA

1. člen

(vsebina)

(1) Ta uredba v skladu z Direktivo (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka, spremembi Direktive 2003/35/ES in razveljavitvi Direktive 2001/81/ES (UL L št. 344 z dne 17. 12. 2016, str. 1) določa:

- obveznosti zmanjšanja antropogenih emisij žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, nemetanskih hlapnih organskih spojin, amonijaka in drobnih delcev v zraku,
- obveznost sprejetja in izvajanja operativnega programa za nadzor nad onesnaževanjem zraka (v nadaljnjem besedilu: operativni program),
- monitoring emisij in vplivov onesnaževal iz prve alineje tega odstavka in drugih onesnaževal iz priloge 1, ki je sestavni del te uredbe,
- poročanje o emisijah in vplivih onesnaževal iz prejšnje alineje.

(2) Ta uredba se uporablja za emisije onesnaževal iz priloge 1 te uredbe iz vseh virov na ozemlju Republike Slovenije, izključnih ekonomskih conah in conah nadzora nad onesnaževanjem.

2. člen

(namen)

Namen te uredbe je doseganje ravni kakovosti zunanjskega zraka (v nadaljnjem besedilu: zrak), ki nimajo večjih negativnih vplivov na zdravje ljudi in okolje ter resno ne ogrožajo zdravja ljudi in okolja.

3. člen

(izrazi)

Izrazi, uporabljeni v tej uredbi, imajo naslednji pomen:

1. antropogene emisije so emisije onesnaževal v zrak in so povezane s človekovimi dejavnostmi;
2. emisija je izpust snovi iz točkovnega ali razpršenega vira v zrak;
3. ciklus vzletanja in pristajanja je ciklus, ki vključuje vožnjo po tleh pri priletu in vzletu, vzlet, vzpon, prilet, pristajanje in vse druge vrste obratovanja zračnega plovila do višine 914,39 metra;
4. cilji glede kakovosti zraka so obveznosti glede mejnih vrednosti, ciljnih vrednosti in stopnje izpostavljenosti za kakovost zraka iz predpisov, ki urejajo kakovost zraka;
5. cona nadzora nad onesnaževanjem je morsko območje, ki ne presega 370,40 kilometra od temeljnih črt, od katerih se meri širina teritorialnega morja, in se lahko določi za preprečevanje, zmanjšanje ali nadziranje onesnaževanja z ladij v skladu z veljavnimi mednarodnimi predpisi in standardi;
6. črni ogljik (BC) so delci, ki vsebujejo ogljik in absorbirajo svetlobo;
7. drobni delci (PM_{2,5}) so delci z aerodinamičnim premerom 2,5 mikrometra ali manj;
8. dušikovi oksidi (NOX) so dušikov oksid in dušikov dioksid, izraženi kot dušikov dioksid;
9. mednarodni pomorski promet so prevozi po morju in obalnih vodah z vodnimi plovili vseh zastav, razen ribiških plovil, ki odplujejo z ozemlja ene države in priplujejo na ozemlje druge države;
10. nacionalna obveznost zmanjšanja emisij je obveznost države glede zmanjšanja emisij snovi in določa zmanjšanje emisij, ki mora biti najmanj doseženo v ciljnem koledarskem letu, izraženo kot odstotek skupnih emisij, izpuščenih v izhodiščnem letu 2005;
11. nemetanske hlapne organske spojine (NMVOC) so vse organske spojine razen metana, ki lahko pri reakciji z dušikovimi oksidi in ob sončni svetlobi proizvedejo fotokemične oksidante;
12. predhodniki ozona so dušikovi oksidi, nemetanske hlapne organske spojine, metan in ogljikov monoksid;
13. zakonodaja Evropske unije za nadzor nad onesnaževanjem zraka pri virih je zakonodaja Evropske unije, katere cilj je zmanjšati emisije onesnaževal zraka iz te uredbe, in sicer s sprejetjem ukrepov za ublažitev pri viru;
14. žveplov dioksid (SO₂) so vse žveplove spojine, izražene kot žveplov dioksid, vključno z žveplovim trioksidom (SO₃), žveplovo kislino (H₂SO₄) in reduciranimi žveplovimi spojinami, kot so vodikov sulfid (H₂S), merkaptani in dimetil sulfidi.

4. člen

(nacionalne obveznosti zmanjšanja emisij)

(1) Celotne letne antropogene emisije žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, nemetanskih hlapnih organskih snovi, amonijaka in drobnih delcev se morajo zmanjšati v skladu z nacionalnimi obveznostmi zmanjšanja emisij, ki se uporabljajo od leta 2020 do leta 2029 in od leta 2030 naprej, kot je določeno v prilogi 2, ki je sestavni del te uredbe.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek se omejitev antropogenih emisij žveplovega dioksida, dušikovih oksidov, nemetanskih hlapnih organskih spojin, amonijaka in drobnih delcev določi tudi za leto 2025.

(3) Okvirne ravni emisij iz prejšnjega odstavka se določijo glede na linearno krivuljo zmanjševanja, določeno v zvezi z ravnmi emisij, ki so določene v obveznostih zmanjšanja emisij za leto 2020, in ravnmi emisij, ki so določene v obveznostih zmanjšanja emisij za leto 2030.

(4) Ne glede na prejšnji odstavek se lahko okvirne ravni emisij zmanjšujejo po nelinearni krivulji zmanjševanja, če je to ekonomsko ali tehnično bolj učinkovito, in pod pogojem, da se bo zmanjševanje po letu 2025 postopoma približevalo linearni krivulji zmanjševanja in da to ne bo vplivalo na obveznosti zmanjšanja emisij za leto 2030.

(5) Med emisije iz prvega do četrtega odstavka tega člena se ne štejejo:

- emisije zrakoplovov zunaj ciklusa vzletanja in pristajanja;
- emisije v mednarodnem pomorskem prometu;
- emisije dušikovih oksidov in nemetanskih hlapnih organskih spojin iz dejavnosti, ki spadajo v Nomenklaturo za poročanje iz leta 2014 (v nadaljnjem besedilu: NFR), kot je določeno v Konvenciji o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja (Uradni list SFRJ – Mednarodne pogodbe, št. 11/86; v nadaljnjem besedilu: Konvencija LRTAP) za kategoriji 3B (ravanje z gnojem) in 3D (kmetijska zemljišča).

5. člen

(prilagoditev letnih nacionalnih evidenc emisij)

(1) Ministrstvo, pristojno za okolje (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo), lahko prilagodi letne nacionalne evidence emisij za žveplov dioksid, dušikove okside, nemetanske hlapne organske spojine, amonijak in drobne delce v skladu s 4. delom priloge 3, ki je sestavni del te uredbe, kadar zaradi uporabe izboljšanih metod evidentiranja emisij, posodobljenih v skladu z znanstvenim napredkom, ne bi bile izpolnjenje nacionalne obveznosti zmanjšanja emisij.

(2) Pri ugotavljanju izpolnjevanja pogojev za prilagoditev letnih nacionalnih evidenc emisij iz prejšnjega odstavka se šteje, da so bile obveznosti zmanjšanja emisij za leta od 2020 do 2029 določene 4. maja 2012.

(3) Če se faktorji emisij ali metodologije, uporabljene za določanje emisij iz specifičnih vrst virov, bistveno razlikujejo od pričakovanih kot rezultat izvajanja predpisov ali standardov iz zakonodaje Evropske unije za nadzor nad onesnaževanjem zraka pri virih v skladu s točkama 1.d) ii) in iii) 4. dela priloge 3 te uredbe, je od leta 2025 dalje v primeru uveljavljanja prilagoditve iz tega člena treba:

- dokazati, da bistveno drugačni faktorji emisij niso posledica izvajanja ali uveljavljanja zakonodaje Evropske unije za nadzor nad onesnaževanjem zraka pri virih na nacionalni ravni, kar ministrstvo ugotavlja na podlagi inšpekcijskih pregledov in spremljanja učinkovitosti prenosa in izvajanja te zakonodaje,
- obvestiti Evropsko komisijo o znatni razliki med faktorji emisij.

(4) Če v danem letu zaradi izjemno mrzle zime ali izjemno suhega poletja, ki ju na podlagi meteoroloških podatkov ugotovi Agencija Republike Slovenije za okolje, nacionalne obveznosti zmanjšanja emisij iz prejšnjega člena ne morejo biti izpolnjene, se lahko te obveznosti izpolnijo z enakomerno porazdelitvijo nacionalnih letnih emisij za zadevno, predhodno in naslednje leto, če to povprečje ne presega ravni nacionalne letne emisije, določene z nacionalno obveznostjo zmanjšanja emisij.

(5) Če so ena ali več obveznosti zmanjšanja nacionalnih emisij iz priloge 2 te uredbe določene na ravni, ki je strožja od stroškovno učinkovitega zmanjšanja emisij iz Sporočila Komisije Svetu in Evropskemu parlamentu št. 16 z dne 21. septembra 2005 z naslovom »Tematska strategija o onesnaževanju zraka« (2005 COM 446) in v danem letu tudi po izvedbi vseh stroškovno učinkovitih ukrepov zadevne obveznosti zmanjšanja emisij ne morejo biti izpolnjene, se šteje, da je zadevna obveznost zmanjšanja emisij izpolnjena za največ pet let, če se za vsako od teh let to neizpolnjevanje nadoknadi z enakovrednim zmanjšanjem emisij drugega onesnaževala iz priloge 2 te uredbe.

(6) Ne glede na določbe prejšnjega člena se šteje, da so obveznosti izpolnjene za največ tri leta, kadar je neizpolnjevanje obveznosti glede zmanjšanja emisij za ustrezna onesnaževala posledica nenadne in izjemne prekinitve ali izgube zmogljivosti v sistemu oskrbe ali proizvodnje energije oziroma toplote, ki jih ni bilo mogoče razumno predvideti, in če je mogoče dokazati, da:

- si je Republika Slovenija na vse razumne načine, tudi z izvajanjem novih ukrepov in politik, prizadevala izpolniti obveznosti in si bo še naprej prizadevala, da bo obdobje, ko obveznosti ne bodo izpolnjene, čim krajše, in
- bi izvajanje drugih ukrepov in politik poleg tistih iz prejšnje alineje povzročilo nesorazmerne stroške bistveno ogrozilo energetska varnost države ali pomenilo znatno tveganje energetske revščine za velik del prebivalstva.

(7) O uveljavljanju prilagoditev iz tega člena ministrstvo obvesti Evropsko komisijo do 15. februarja zadevnega leta poročanja. Obvestilo vsebuje informacije o onesnaževalih in zadevnih sektorjih ter, kadar so na voljo, obsegu vplivov na nacionalne evidence emisij.

6. člen

(operativni program)

(1) Vlada Republike Slovenije sprejme operativni program za doseganje omejitve letnih antropogenih emisij iz 4. člena te uredbe in ciljev iz 2. člena te uredbe v skladu s 1. delom priloge 4, ki je sestavni del te uredbe.

(2) Pri sprejemanju operativnega programa je treba:

- oceniti, v kolikšnem obsegu lahko nacionalni viri emisij vplivajo na kakovost zraka na ozemlju Republike Slovenije in ozemljih sosednjih držav članic Evropske unije z uporabo, kadar je to ustrezno, podatkov in metodologij iz Sklepa Sveta z dne 12. junija 1986 o sklenitvi Protokola h Konvenciji o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja iz leta 1979 o dolgoročnem financiranju Programa sodelovanja za spremljanje in oceno onesnaževanja zraka na velike razdalje v Evropi (EMEP) (UL L št. 181 z dne 4. 7. 1986, str. 1);
- upoštevati potrebo po zmanjšanju emisij onesnaževal zraka z namenom, da se dosežejo cilji glede kakovosti zraka na ozemlju Republike Slovenije v skladu s predpisi, ki urejajo kakovost zunanega zraka, in kadar je primerno, v sosednjih državah članicah Evropske unije;
- pri sprejemanju ukrepov za izpolnitev nacionalnih obveznosti zmanjšanja emisij drobnih delcev dati prednost ukrepom za zmanjšanje emisij črnega ogljika;
- zagotoviti skladnost z drugimi ustreznimi načrti in programi, sprejetimi na podlagi nacionalne zakonodaje ali zakonodaje Evropske unije zlasti na področju varstva zraka, voda, narave, podnebnih sprememb, kmetijstva, prometa in industrije.

(3) Operativni program vsebuje obvezne ukrepe za zmanjšanje emisij iz 2. dela priloge 4 te uredbe, lahko pa vsebuje tudi neobvezne ukrepe za zmanjšanje emisij iz 2. dela priloge 4 te uredbe, ali ukrepe, ki imajo enakovreden blažilni učinek.

(4) Operativni program vsebuje tudi ukrepe za omejitev antropogenih emisij za leto 2025 v skladu z določbo drugega odstavka 4. člena te uredbe.

(5) V operativnem programu se določi tudi nelinearna krivulja zmanjševanja emisij iz četrtega odstavka 4. člena te uredbe in obrazložijo razlogi za njeno uporabo.

(6) Operativni program se sprejme za obdobje štirih let. Cilji in ukrepi iz operativnega programa se upoštevajo in dopolnijo pri operativnem programu za naslednje štiriletno obdobje.

(7) Ne glede na prejšnji odstavek se politike in ukrepi za zmanjševanje emisij iz operativnega programa posodobijo v 18 mesecih od predložitve nacionalne evidence emisij ali nacionalnih projekcij emisij, če v skladu s predloženimi podatki obveznosti iz 4. člena te uredbe niso izpolnjene ali če obstaja tveganje, da ne bodo izpolnjene.

(nacionalne evidence in projekcije emisij ter informativna poročila o evidencah)

(1) Ministrstvo pripravi in letno posodablja nacionalne evidence emisij za onesnaževala iz preglednice A priloge 1 te uredbe.

(2) Ministrstvo lahko pripravi in letno posodablja nacionalne evidence emisij za onesnaževala iz preglednice B priloge 1 te uredbe.

(3) Ministrstvo pripravi in vsaka štiri leta posodablja prostorsko razčlenjene nacionalne evidence emisij in evidence velikih točkovnih virov, vsaki dve leti pa nacionalne projekcije emisij za onesnaževala iz preglednice C priloge 1 te uredbe.

(4) Ministrstvo pripravi informativno poročilo o evidencah, ki je priloženo nacionalnim evidencam in projekcijam emisij iz prvega do tretjega odstavka tega člena v skladu z zahtevami iz preglednice D priloge 1 te uredbe.

(5) Če se uveljavljajo prilagoditve iz 5. člena te uredbe, se v informativno poročilo o evidencah emisij za zadevno leto vključijo informacije, ki dokazujejo izpolnjevanje pogojev iz prvega odstavka 5. člena te uredbe in 4. dela priloge 3 te uredbe ali tretjega do sedmega odstavka 5. člena te uredbe.

(6) Ministrstvo pripravi in posodablja nacionalne evidence emisij (po potrebi tudi prilagojene nacionalne evidence emisij), nacionalne projekcije emisij, prostorsko razčlenjene nacionalne evidence emisij, evidence velikih točkovnih virov in spremljajoča informativna poročila o evidencah v skladu s prilogo 3 te uredbe.

8. člen

(monitoring vplivov onesnaženosti zraka)

(1) Ministrstvo zagotovi monitoring negativnih vplivov onesnaženosti zraka na ekosisteme na podlagi mreže mest monitoringa, ki je reprezentativna za sladkovodne ter naravne in polnaravne habitate kakor tudi gozdne ekosistemske tipe, in sicer v skladu z načeli stroškovne učinkovitosti in na podlagi upoštevanja tveganja.

(2) Ministrstvo usklajuje izvajanje monitoringa iz prejšnjega odstavka z drugimi programi monitoringa, ki se izvajajo na podlagi predpisov, ki urejajo monitoring kakovosti zunanjega zraka, predpisov, ki urejajo monitoring kakovosti voda, in predpisov, ki urejajo monitoring ohranjanja naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst, lahko tudi Konvencijo LRTAP, ter po potrebi uporabi podatke, zbrane v okviru navedenih programov.

(3) Ministrstvo lahko uporabi izbirne kazalnike monitoringa iz priloge 5, ki je sestavni del te uredbe.

(4) Pri zbiranju podatkov iz priloge 5 te uredbe in pri poročanju o njih se lahko uporabijo metodologije, določene v Konvenciji LRTAP in v njenih priložnikih za mednarodne programe sodelovanja.

9. člen

(poročanje Evropski komisiji)

(1) Operativni program iz 6. člena te uredbe ministrstvo predloži Evropski komisiji v dveh mesecih od njegovega sprejetja.

(2) Ministrstvo predloži Evropski komisiji in Evropski agenciji za okolje nacionalne evidence in projekcije emisij, prostorsko razčlenjene nacionalne evidence emisij, evidence velikih točkovnih virov in informativna poročila o evidencah iz prvega do četrtega odstavka 7. člena te uredbe, lahko tudi iz petega odstavka 7. člena te uredbe, v rokih za poročanje iz priloge 1 te uredbe.

(3) Poročanje iz prejšnjega odstavka se izvede usklajeno s poročanjem sekretariatu Konvencije LRTAP.

(4) Ministrstvo sporoči vsake štiri leta Evropski komisiji in Evropski agenciji za okolje naslednje informacije o:

- lokacijah mesta monitoringa in s tem povezane kazalnike, uporabljene za monitoring vplivov onesnaženosti,
- podatkih monitoringa iz tega člena.

(5) Če emisij za leto 2025 ni mogoče omejiti v skladu z linearno krivuljo zmanjševanja iz četrtega odstavka 4. člena te uredbe, ministrstvo predloži Evropski komisiji poleg evidenc in informativnih poročil iz tretjega odstavka tega člena tudi pojasnila o razlogih za ta odklon in ukrepe, s katerimi se bodo nacionalne emisije spet približale omejevanju emisij v skladu z linearno krivuljo zmanjševanja.

10. člen

(dostop do informacij)

Ministrstvo na svoji spletni strani javnost obvešča o:

- operativnem programu in vseh njegovih spremembah in dopolnitvah,

- nacionalnih evidencah emisij (po potrebi tudi o prilagojenih nacionalnih evidencah emisij), nacionalnih projekcijah emisij, informativnih poročilih o evidencah ter dodatnih poročilih in informacijah iz prejšnjega člena.

PREHODNI IN KONČNI DOLOČBI

11. člen

(prvo poročanje Evropski komisiji)

(1) Vlada Republike Slovenije prvič sprejme operativni program iz 6. člena te uredbe do 1. aprila 2019.

(2) Ministrstvo prvič sporoči Evropski komisiji in Evropski agenciji za okolje podatke iz prve alineje četrtega odstavka 9. člena te uredbe do 16. julija 2018, podatke iz druge alineje četrtega odstavka 9. člena te uredbe pa do 1. julija 2019.

12. člen

(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve te uredbe preneha veljati Uredba o nacionalnih zgornjih mejah emisij onesnaževal zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 24/05, 92/07, 10/14 in 47/17), določbe 1. in 4. člena ter priloga 1 pa se uporabljajo do 31. decembra 2019.

13. člen

(začetek veljavnosti)

Ta uredba začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 00719-43/2018

Ljubljana, dne 11. julija 2018

EVA 2018-2550-0003

[Priloga 1: Spremljanje in sporočanje emisij onesnaževal zraka](#)

[Priloga 2: Nacionalne obveznosti zmanjšanja emisij](#)

[Priloga 3: Metodologije za pripravo in posodabljanje nacionalnih evidenc in projekcij emisij, informativnih poročil o evidencah ter prilagojenih nacionalnih evidenc emisij](#)

[Priloga 4: Vsebina operativnega programa](#)

[Priloga 5: Neobvezni kazalniki za spremljanje vplivov onesnaženosti zraka](#)